

Educació, escola i territori**2012/2013**

Codi: 101160

Crèdits ECTS: 6

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
2500262 Graduat en Sociologia	819 Graduat en Sociologia	OT	0	0

Professor de contacte

Nom: Helena Troiano Gomà

Correu electrònic: Helena.Troiano@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

És recomanable haver cursat l'assignatura de Sociologia de l'Educació.

Objectius

Abordar l'anàlisi de la realitat educativa d'un territori utilitzant els coneixements i eines d'anàlisi pròpies de la sociologia de l'educació i de la intervenció en polítiques socials d'àmbit local. Es procura, així, una aproximació aplicada dels marcs teòrics i conceptuals, a la i realitat sociopolítica de l'educació, tant a l'àmbit formal com no formal.

Els objectius concrets són els següents:

- Saber com aplicar a la diagnosi els fonaments teòrics de la sociologia de l'educació i de la política de l'educació.
- Reconèixer en un territori local concret les principals problemàtiques educatives com a síntesi de la mirada sociopolítica.
- Desenvolupar capacitat crítica sobre les problemàtiques educatives actuals.
- Comprendre l'origen, les conseqüències i els límits socials, legislatius i polítics que emmarquen la intervenció socioeducativa.

Competències

- Analitzar problemes derivats de l'aplicació de polítiques públiques i de situacions de conflicte reconeixent la complexitat dels fenòmens socials i de les decisions polítiques que afecten la democràcia, els drets humans, la justícia social i el desenvolupament sostenible.
- Aplicar els conceptes i els enfocaments de la teoria sociològica, especialment les explicacions de les desigualtats socials entre classes, entre gèneres i entre grups ètnics, a la posada en pràctica de les polítiques públiques i a la resolució de les situacions de conflicte.
- Buscar fonts documentals a partir de conceptes.
- Comunicar de manera efectiva, mitjançant un nivell bàsic de llengua anglesa, les anàlisis bàsiques dels fenòmens socials.
- Demostrar que es comprenen els enfocaments de la teoria sociològica, així com els diversos vessants, interpretacions i el context històric.
- Demostrar que es comprenen les anàlisis dels fenòmens socials presentades en llengua anglesa, i observar-ne els punts forts i febles.

- Descriure els fenòmens socials de manera teòricament rellevant i tenint en compte la complexitat dels factors implicats, de les seves causes i dels seus efectes.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
- Gestionar el propi temps: planificar l'estudi propi, gestionar la relació amb un tutor o tutora o un assessor o assessora, i establir i complir els terminis adequats per a un projecte de treball.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Buscar fonts documentals a partir de conceptes.
2. Comparar els diferents enfocaments teòrics sobre l'educació.
3. Comparar la lectura dels fenòmens educatius des de diferents ideologies presents en la realitat social d'Espanya i de Catalunya, i
4. Comunicar de manera efectiva, mitjançant un nivell bàsic de llengua anglesa, les anàlisis bàsiques dels fenòmens socials.
5. Definir els conceptes sociològics adequats per interpretar els fenòmens educatius i escolars.
6. Demostrar que es comprenen les anàlisis dels fenòmens socials presentades en llengua anglesa, i observar-ne els punts forts i febles.
7. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
8. Discriminar les explicacions de les desigualtats educatives entre classes, entre gèneres i entre grups ètnics que aquests actors donen per descomptades.
9. Distingir els conceptes sociològics sobre l'educació que adopten els actors implicats en el sistema educatiu.
10. Distingir els fenòmens socials subjacents a les polítiques i els conflictes educatius.
11. Distingir les interpretacions socials de l'educació d'acord amb aquests enfocaments.
12. Expressar els debats al voltant d'aquests enfocaments, pel que fa a l'educació.
13. Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
14. Gestionar el propi temps: planificar l'estudi propi, gestionar la relació amb un tutor o tutora o un assessor o assessora, i establir i complir els terminis adequats per a un projecte de treball.
15. Relacionar els debats entorn d'aquests enfocaments, referits a l'educació, amb el context històric en el qual han sorgit.
16. Relacionar els enfocaments teòrics amb els debats sobre l'ordre social, la desigualtat i les estratègies socials.
17. Relacionar les explicacions de les desigualtats educatives amb els debats teòrics i metodològics generals.
18. Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
19. distingir els fenòmens educatius subjacents a unes polítiques o a uns conflictes determinats.

Continguts

1. Polítiques educatives locals a Europa
2. Marc competencial a Espanya i a Catalunya
3. Les desigualtats educatives en el territori
4. Programes de millora de l'èxit escolar
5. Programes d'acompanyament a l'escolarització i a les transicions

Metodologia

Les classes s'estructuren en quatre tipus d'activitats que segueixen metodologies diverses:

1. Exposicions per part del professorat dels continguts i qüestions bàsiques del temari. Es realitza amb tot el grup classe i permet la identificació de les principals problemàtiques i l'exposició dels principals continguts a través d'una participació oberta i activa per part dels estudiants.
2. Seminaris de lectura on, a partir de lectures prèvies, es realitzaran exercicis o debats dinamitzats pels

propis estudiants i el professorat.

3. Tutorització del treball de curs de l'assignatura, en petit grup de treball.
4. Treball autònom individual com la lectura dels textos i assignació de feina del treball de curs; i treball autònom grupal per a l'elaboració del treball de curs.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Exposicions professorat	23	0,92	2, 3, 5, 8, 9, 10, 11, 12, 15, 16, 17, 19
Seminaris de lectura	15	0,6	2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 15, 16, 17, 18, 19
Tipus: Supervisades			
Tutorització del treball de grup	30	1,2	1, 4, 6, 7, 13, 14, 18
Tipus: Autònomes			
Lectures, treball de camp, elaboració d'informe.	75	3	1, 4, 6, 7, 13, 14, 18

Avaluació

L'avaluació es farà en base a dues evidències principals: el control de les lectures i la realització d'un treball de curs en un territori. Els temes del treball es pactaran amb cada grup d'estudiants, però sigui quin sigui el tema d'aprofundiment triat, es localitzarà en un municipi (o districte de gran ciutat) i anirà precedit d'un estudi de l'estructura social d'aquest territori.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Dinàmica del treball de grup	10	1	0,04	7, 13, 18
Exposició del treball de grup	20	2	0,08	1, 4, 6, 7, 13, 14, 18
Seguiment i dinamització dels seminaris de lectures	20	3	0,12	1, 4, 6, 7, 13, 14, 18
Treball de grup	50	1	0,04	1, 4, 6, 7, 13, 14, 18

Bibliografia

AA.VV. (2008) "Planes Educativos de Entorno" *Cuadernos de Pedagogía*, enero 2008 núm. 375.

ALBAIGÉS, B. (coord.) (2009). *Cap a la promoció de polítiques integrades de millora de l'èxit escolar. Anàlisi de polítiques locals de millora de l'èxit escolar*. Diputació de Barcelona. Àrea d'Educació (Informe no publicat).

BLANCO, I.; REBOLLO, O.; SUBIRATS, J. (2005): Risc, ciutat i comunitat. L'experiència dels plans comunitaris i les seves perspectives de futur. En Informe 2005 de l'Observatori del risc. Barcelona, Institut d'Estudis de la Seguretat.

FUNES, J. (2009) [L'acompanyament dels nois i noies adolescents en les seves transicions quan s'acaba l'escola obligatòria](#) . [Document elaborat per al curs A la Transició escola-treball (TET) parlem d'acompanyament del Programa de formació continuada de l'Àrea d'Educació. Març de 2009].

GARCIA GRACIA, M. (2011) [Marc teòric i metodològic per al desenvolupament de plans d'absentisme i acompanyament a l'escolarització](#) [en format pdf 424 Kb]. Àrea d'Educació de la Diputació de Barcelona. 85 p.

GARCÍA, M. (2007) "El papel de los Municipios en las Políticas de Educación Inclusiva". *Revista Guix*.

GARCÍA, M (2009) "Absentismo y Abandono Escolar. Algunas claves para el desarrollo de intervenciones integradas en el marco de una escuela inclusiva y del territorio". En Bolívar, A (coord) *Absentismo y Abandono escolar. Políticas y buenas prácticas*. Monográfico Escuela.

García, M. *De la escuela a la calle: Absentismo y Abandono Escolar*. Prevista su publicación en octubre 2012. Ed. Síntesis, Madrid.

García, M. Merino, R. (2009). "Las transiciones de los adolescentes después de la escuela obligatoria. Cambios sociales y respuestas socioeducativas en el territorio" *Revista de Educación Social*, núm. 42 (47-60)

MARÍ-KLOSE, M. [Coo.], GÓMEZ-GRANELL, C. [Coo.], CLAVERIA, S. [Col.], MUÑOZ, A. [Col.], SÁNCHEZ, L. [Col.], BOSCH, C. [ep]. (2010) *Acompanyament a l'escolaritat: Pautes per a un model local de referència*. Àrea d'Educació. Gerència de Serveis d'Educació . Col·lecció: [Estudis](#) Sèrie: [Educació](#) ; 2.

MERINO, R & DE LA FUENTE, G (coords). (2007) *Sociología para la intervención social y educativa*. Madrid, Barcelona : Editorial Complutense, Servei de Publicacions de la UAB, DL 2007.

MOLSOSA, P. (2008) [Polítiques educatives de la Unió Europea relacionades amb el Món Local](#) . Àrea d'Educació de la Diputació de Barcelona. 137p.

PEDRÓ, F. (2008) [Descentralització i municipalització de l'educació als països de l'OCDE](#) [Resum executiu]. Àrea d'Educació de la Diputació de Barcelona. 40p. CERI-OCDE.

PLANDIURA, R. (2009) [La Llei d'educació des del món local](#) . Àrea d'Educació de la Diputació de Barcelona. 48 p.

REBOLLO, O. (2003): *Bases político-metodológicas para la participación*; en Arenillas, T (Coord.) *Ecología y ciudad*. Madrid, El viejo topo.